

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Občni zbor Cecilijinega društva za Avstrijo, Nemčijo in Švico v Gradci dne 24., 25. in 26. avgusta 1891.

Vse prijatelje cerkvene glasbe, osobito čč. gg. duhovnike, gg. učitelje in organiste opozarjamo, da se jim letos ponuja prelepa prilika, ob imenovanih dnevih le z neznatnimi stroški udeležiti se občnega zbora (13.) nemškega Cecilijinega društva, pri katerem se bode navdušeno govorilo o cerkveni glasbi, ter bode umetalno izvežban zbor Graške stolnice popeval najkrasnejše proizvode cerkvene glasbe. Dragi somišljeniki! Vojaku so potrebne bojne, duhovniku duhovne vaje; kdor hoče pa delovati za cerkveno glasbo, mora vedeti, kakošnja da je, mora jo slišati; same knjige ne zadostujejo. Gračani so že pred l. 1876. delali v Cecilijanskem smislu: toda tedanji občni zbor, šesti v vrsti občnih zborov, jih je še bolj navdušil in ogrel; bili so marljivi in letos hočejo nam pokazati obilni sad svojega truda, ki se razodeva v naslednjem vspejedu:

Dne 24. avgusta (ponedeljek) ob 4. uri popoldne v stolnici: slovesne večernice; petglasni falsobondoni (t. j. recitacija psalmov v harmoničnih zvokih) iz Proske jeve „Musica divina“. Takoj potem Adoratio Sanctissimi, pri kateri se bode pelo: „Ad te levavi“, zložil P. L. Palestrina za pet glasov; „Laetentur coeli“ za pet glasov, zložil M. Haller; „Reges Tharsis“ za pet glasov, zložil P. L. Palestrina.

Ob 6. uri: Zbor Cecil. društev škofije sekovske v viteški dvorani deželne hiše.

Ob 8. uri: Pozdravljenje društvenikov in udeležencev v „Aninih dvorinah“ poleg južnega kolodvora.

Dne 25. avgusta ob 1/27. zjutraj: Sv. maša z blagoslovom v stolnici. Narodno petje po domači pesmarici „Hosana“.

Ob 9. uri: Slovesna sv. maša v stolnici: „Ecce Sacerdos“ 6 glasno zl. M. Haller. — Missa: „Ecce ego Joannes“ za 6 glasov zl.

P. L. Palestrina. — Graduale: Koral iz Graduale Rom. — Offertorium: „Desiderium animae ejus“, 4 glasno zl. Fr. Witt. — Introitus in Communion: Gregor. koral.

Ob 11. uri: Prvo zborovanje društvenikov.

Ob 4. uri popoldne v novi cerkvi presvetega srca Jezusovega: „Visitatio Sanctissimi: Skladba za orglje. — „Stabat mater“ zl. P. L. Palestrina. — „In monte Oliveti“ zl. Orlando di Lasso. — „Popule meus“, očitovanja zl. Fr. Witt. Skladba za orglje. — „Haec dies“ zl. M. Nameni. — Sequentia „Victimae paschali“, zl. Ign. Mitterer.

Ob 7. uri: Beseda v Aninih dvorinah.

Dne 26. avgusta ob 1/27. uri v stolnici: Koralna maša.

Ob 9. uri v cerkvi presvetega srca Jezusovega: Requiem, zl. Ign. Mitterer, s pozavnami.

Ob 11. uri: Drugo zborovanje društvenikov v viteški dvorani deželne hiše.

Ob 4. uri popoldne v cerkvi presvetega srca Jezusovega: Visitatio Sanctissimi: Skladba za orglje. — „Sequentia“ za binkoštni praznik, koral z orgljami. — „Confirma hoc, Deus“ 6glasno zl. Orlando Lasso. — „Beata es“ zl. Leon Hasler. Skladba za orglje. — „Ave Maria“ zl. Ant. Bruckner, c. kr. dvorni orgljavec na Dunaji. — „O gloriosissima Domina“ zl. P. L. Palestrina.

Ob 6. uri: Slavnostno zborovanje v viteški dvorani deželne hiše. Takoj potem slavnostni banket v Aninih dvorinah. V sporedu so zastopani, kakor videti, najslavnejši umetniki v cerkveni glasbi iz 16. in 17. stoletja.

Zanimanje za ta zbor je toliko, da je celo gosp. deželni šolski nadzornik vsem učiteljem na zgornjem Štorskem, kateri se hočejo tega zbora udeležiti, dovolil tri dni počitnic. Želeti bi bilo, da bi se tudi iz naše škofije prav obilno duhovnikov, učiteljev in organistov v Gradec podalo k zboru in to tem bolj, ker nikjer v Avstriji ni prilike tako krasne

cerkvene glasbe slišati, kakor ravno imenovane dni avgusta v Gradci. Omenjamo le še: kdor hoče stanovanje naprej naročiti si, naj se obrne do bukvarne „Styria“ v Gradci vsaj do 15. avgusta, ter se mu bode prav ceno in pripravno stanovanje za 3 dni priskrbelo.

H.

Naše „hčere krščanske ljubezni.“

Po raznih katoliških shodih in zborih prepeva se po vsej pravici največa hvala sv. Vincenciju Pavlanskemu, katerega sô naš sv. Oče papež Leon XIII. slovesno razglasili za posebnega varuha vseh dobrodejnih naprav krščanske ljubezni do bližnjega. Izmed raznih njegovih vstanov ali naprav so se med nami najbolj udomačile „usmiljene sestre“ sv. Vincencija Pavlanskega ali „hčere krščanske ljubezni“, kakor jih je veliki sv. Vincencij nazival. Glavni zavod ali prva materina hiša častitih usmiljenih sester v Gradcu obhaja letos še le petdesetletnico svojega obstanka, vendar šteje na Štajerskem že nad 30 podružnic. Že leta 1843 bila je vstanovljena podružnica čast. usmiljenk v javni bolnišnici v Mariborskem predmestju, Ptujsko mesto dobilo je leta 1875 javno bolnišnico, oziroma prvo hiralnico, v katerih zavodih revnim bolnikom z nadčloveško potrpežljivostjo strežejo „hčere krščanske ljubezni“. Celje ima javno bolnišnico od l. 1876. Brežice pa še le od l. 1878. Tu kakor tam oskrbujejo bolnike v občno pohvalo častite usmiljene sestre iz Graškega zavoda ali ustava. Bržčas že to jesen pridejo ti angelji usmiljenja še v novo hiralnico pri Vojniku! Če pomislimo, koliko dela napravlja jeden sam bolnik pri hiši, moremo si le priblizoma domnevati, koliko ga povzročuje petdeset, šestdeset ali celo sto in še več bolnih revežev. Tu je treba rane izmivati, žgati in preobezovati, tam bolnika prelagati, ga kopati, umivati, tolažiti, kročati. Kaj bi govoril še o skrbeh, katere jim prihajajoči in odhajajoči bolniki napravljajo! Kdo še sam ni bil nikoli v takšni bolnišnici, bode pač težko verjel, kar mu bom tu poročal iz lastne skušnje. V Celjski javni bolnišnici nahaja se po letu redno nad sto bolnikov in bolnic, raznega stanú in razne starosti, na zimo se pa njihovo število blizo da podvoji. V postrežbo tolikemu številu revežev nastavljenih je le po pet, k večjemu po sedem častitih usmiljenih sester ali „hčera krščanske ljubezni“ in vendar ti je po vsej bolnišnici vse prav snažno, vse v najlepšem redu. Sedanja prednica, čast. sestra Hedviga, biva v Celji sicer že od l. 1876, odkar se je tam javna bolnišnica ustanovila, a predstojnica je ona tu še le drugo leto. Od začetka imela je samo po tri, pozneje po štiri sosestre tovarišice, zdaj že ima ona pa šest sester pod seboj. V teku dolgih

14 let ni doživela žalosti, kakoršna jo je letošnja spomlad dvakrat zaporedoma zadela. Da-si različne po rodu, ljubijo se te „hčere krščanske ljubezni“, kakor se sestre po krvi bolj ljubiti ne morejo; kar eno zadene britkega ali veselega, to druge vse čutijo. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Škoda po toči.

Čitajoč s tem napisom priobčeni članek v „Slov. Gosp.“ z dne 23. julija t. l. šte. 30, spomnil sem se nečesa, kar sem svoje dni čital o škodi po toči itd. nekje v nekem nemškem listu.

Leta 1889 piše o odpisovanju dače pri škodah, povzročenih na poljskih pridelkih po prirodnih ali elementarnih silah, večletni državni poslanec g. A. Tausche v izvrstno uredovanem gospodarskem listu: „Der praktische Landwirth“ sledeče:

Nemogoče se človeku zdi, vendar pa je tako, da se obstoječe naprave in postave tako počasno in sila težavno med ljudstvom razširjajo! Mnogokrat gospodar niti ne ve, da njegov obrt uživa postavno varstvo, če tudi slednje morebiti ne v dovoljni meri. Nedavno govorili smo s kmetovalci, katerih nekateri so trpeli škodo po povodnji med tem, ko je drugim toča uničila vse sadeže. Na naše vprašanje, kaj da so ti ali uni storili, da bi se njim za njih tako poškodovane sadeže, oziroma zemljišča odpisala dača, bili so odgovori zelo različni, malo tolaživni. Večina teh gospodarjev ni bila do tedaj storila ničesar; nekateri so se bili sicer pri oblastnji prijavi, ali tam so jim povedali, da so to storili prekesno; zopet drugi niti niso vedeli, da sploh imamo postavo, na katere podlagi se nam v gotovih razmerah za po prirodnih silah povzročeno škodo mora, ali vsaj more dovoliti odpisanje dače za dotično posestvo in leto. Res je, da tako odpisovanje dače dotičniku nikdar popolno ne povrne vse povzročene škode, vendar je pa nekaj le bolje, kakor nič. Tudi veleva postava, da se pri škodah po povodnji v nekaterih slučajih mora odpisati dača za več let, dokler se škoda popravi.

Mislimo tedaj, da ne bode napačno, akoravno sedaj, v času toče omenimo važnejše točke one postave, katera tako odpisovanje dače veleva, oziroma dopušča. (Nje je „Slov. Gospodar“ že tudi razglasil v „Gosp. prilogi“ 7. in 8. štv. leta 1888. Uredništvo.)

Ta postava je veljavna vže od 6. junija, leta 1888, drž. zak. br. 81; dotični predpisi finančnega ministerstva gledé na imenovano postavo objavljeni so dne 1. julija 1888, drž. zak. br. 105. Tisti pa, kateri hoče od te po-

stave imeti hasen, mora vedeti, pri katerih prirodninskih škodah se sme na to postavo upirati. Take škode so namreč dvojne vrste in sicer: 1. take, po katerih se zemljiščna dača brezpogojno odpisati mora in 2. take, po katerih se zemljiščna dača odpisati more, ako namreč oblastnija precejšnja škoda konstatuje.

(Konec prih.)

Sejmovi. Dne 8. avgusta v Poličanah (za svinje.) Dne 10. avgusta v Brežicah, pri sv. Lovrenci na Dravskem polji, v Radgoni, v Črmožišah, v Slov. Gradci. Dne 12. avgusta pri sv. Juriji v slov. gor., v Veržeji. Dne 14. avgusta na Ptujski gori in pri M. D. v Puščavi.

Dopisi.

Iz Maribora. (Vspehi Cecilijinega društva za lavantsko vladikovino.) Cecilijino društvo za lavantsko vladikovino, katero je z zadnjim občnim zborom dne 28. dec. 1890 zopet oživelo, vrlo napreduje in upati je, da naša vladikovina ne bode zaostala za drugimi, kjer so že toliko storili za povzdigo žalibog povsod manj ali več zanemarjenega cerkvenega petja. Hvala Bogu, razvita je že zastava sv. Cecilije tudi pri nas, in branili jo bomo, da si skoro osamljeni, v vséh slučajih. Za sedaj je nadebuden začetek storjen, se ve, da samo le v Mariboru, v središči naše vladikovine. Tajnik in pevovodja našega društva je zbral okoli sebe nad 60 pevcev in pevk, katere je 5 do 6 ur na teden v petji poučeval. Gospe, gospodične in gospodje so z največjim navdušenjem in s čudovito vstrajnostjo obiskovali pevske vaje; zato pa so se tudi dosegli vspehi, kakoršnjih nijedno pevsko društvo v Mariboru do zdaj ni doseglo. Se ve, da ne smemo pozabiti, da naše društvo stoji na strogo cerkveni podlagi — od tod izvira tudi očividni blagoslov Božji, kateri ga je do sedaj spremljal — kljubu vsem zaprekam in predsodkom do delovanja komaj oživljenega društva. Društveni zbor je prvič javno v stolnici ob velikonočnih praznikih nastopil. Pel je vse liturgično, strogo se ravna po cerkvenih določbah gledé cerkvenega petja. Vse je bilo navdušeno za pravo cerkveno petje, in ni bilo človeka, kateri bi se drznil trditi, da je Cecilijino petje dolgočasno, pač pa se je vse strinjalo v tem, da ni le umetno, temveč tudi nezmerno lepo! Pel je zbor za tem še 5 krat pri pontifikalnih mašah. Tekom meseca majnika je dan za dnevom okoli 30 gospá in gospodičin Marijo proslavljalo s krasnimi Marijinimi pesmami slovečega cerkvenega skladatelja E. Nikela. Poleg tega je tajnik društveni blizo 30 dečkov 2 uri na teden, in 20 deklice 2 uri na teden poučeval v petji. (Dalje prih.)

Iz Ptuja. („Slov. pevsko društvo“.) Odbor tega društva sklenil je v svojih dveh zad-

njih sejah definitivno, da odpade letošnji veliki koncert, akoprav so že vse priprave za-nj končane. Od mnogo merodajnih strani izrazila se je namreč želja, da naj koncert odpade, ker so društva, ki bi sicer pri našem koncertu rada sodelovala, zaobvezana udeležiti se razstave v Pragi in Zagrebu, potem pa še mnogo družih svečanosti na Slovenskem. Umeyno je, da potuje tudi mnogo druge gospode iz teh uzrokov in tako bi ne mogla udeležba pri našem koncertu biti tako sijajna, kakor je želeti in uspeh bi bil veliko manji nego troški, ki ob tej priliki nastanejo. Že najeta vojaška godba odstopila je veledušno, ne da bi zahotevala odškodnine. Razposlane note naj blagovolijo slavna društva in cenjeni člani hraniti za prihodnji naš velik koncert v bodočem letu. Namesto „velikega koncerta“ priredili bodo pevci „Slov. peska društva“ iz Ptuja, Maribora, Ormoža, Ljutomera in družih bližnjih krajev koncert v Ptujskem „Narodnem domu“, ob kojem se bodo vršile tudi volitve predsednika in novega odbora.

Iz Gotovelj. (Pojasnilo.) Kdo pozna človeka, ki vsem povsod ustreza? Tako tudi dopisnik v dopisu „od Savinje“ v števil. 30 Vašega cenjenega lista z dne 23. julija t. l. ni za vse povoljno svojih stavkov zapisal. Uverjen sem, da mi pusti slavno uredništvo rado prostora v pojasnilo, da se nekaterim po omenjenem dopisu odvzeta čast in dobro ime zopet povrne. Prav lepo začenja gosp. dopisnik z letino, o toči in narodnem prebujanju ob Savinji, posebno občine Gotovelje. V svojej navdušenosti do zares hvale vrednih Gotoveljskih fantov pozabi, da se tudi razumni možje radi vdeležujejo zborovanj raznih društev. Tako na primer pri zborovanji sl. podružnice sv. Cirila in Metoda v Žalci videli smo poleg vrlih mladeničev tudi precejšnje število Gotoveljskih gospodarjev, med njimi tudi našega občé spoštovanega župana. Res so, kakor dopisnik dalje piše, Gotoveljski mladeniči ustanovili kmetijsko društvo, a pozabiti vendar ne smemo, da se za društvo zanimajo že tudi možje, katerih ima naše društvo „Kmetovalec“ že mnogo v svojem imeniku znamenanih. Prehudo pa se je naš gospod dopisnik v svojem dopisu zaletel v občinski zastop in posebej še v župana. Zares pomilovanja vredna je naša domovina, ker se še naš mili jezik tako rad potiska v govoru in pisavi v najzadnji kot, med tem, ko se tuji nam vsiljeni šopiri na prvih prostorih. In res tudi pri našem občinskem zastopu se je pred leti enako godilo. Kakor pa sem prepričan, spremenilo se je pri nas o tem že precej; kar se tiče domačih reči, piše se, kolikor mogoče, že v domačem jeziku. Občinski pečat je še tuj. Do višjih oblasti piše se tudi nemški. A vse to upam, da se bo sčasoma po modrem vladanji občinskega zastopa

in po prizadevanji našega vrlega župana pravilo. Tukaj velja pač menda polžev pregovor, če smem tako reči: naglost ni prida. O tem pa obljubim takoj po izpremembi poročati. Ugovarjati moram pa in se dopisniku proti staviti, kako se predrzne imenovati našega še „nezavednega župana“. Mislim pa, da se je vnet za prava mile nam domovine, prenaglil in danes bi gotovo z menoj pisal in hotel dokazati, da naš župan ni nezaveden, temveč mož stare slovenske korenine, nevpogljiv navalom naših tlačiteljev, z eno besedo vnet za vero, dom in cesarja. Le spomnimo se volitev, kako možato stoji med domoljubnimi volilci; kakor mi je znano, je ud podružnice sv. Cirila in Metoda, domače društvo „Kmetovalec“ izvolilo pa ga je pri prvi volitvi odbornikom. Kar pa blaginjo občine skoz njegov trud zadeva, namenil sem se, če mi slavno uredništvo prostora pušča, ob priložnosti več pisati. Z daljnim dopisom se tudi jaz z gospodom dopisnikom popolnoma strinjam. Naj se pa ne ustraši in mi ne zameri te moje kritike za dobro reč. Le vrlo naprej!

Gotoveljski.

Iz Ponikve. (Domače stvari.) Ko so g. Sredenšek preminoli, prišli so na njih mesto č. g. Vrečko ter se posebno zanimajo za poviksanje božje časti. Lansko leto je bila naša obširna cerkev presno, okusno slikana, in razun velikega altarja celo vse prenovljeno in pozlačeno; letos pa je prišel veliki altar na vrsto, ter bode v prihodnjem tednu delo dovršeno. Ko bode torej dne 9. avgusta naš rojak č. g. Franc Zdolček prvo sv. mašo darovali, bode celo vse zagotovljeno. Kdor bi se želel nove sv. maše vdeležiti, gotovo bode vesel naše lepe cerkve. Pa še nekaj veselega! Od kar so se nač. nadučitelj M. Oberski k večnemu počitku podali, so na njihovo mesto prišli g. Jožef Dobnik, rojak iz naše soseske. Mož so blagega srca, da je malo takih; otroci ali učenci njih spoštujejo kot svojega očeta, pa ne samo v šoli, tudi kar zadene gospodarskih zadev, podučujejo fante in kmete, ter je zlasti v sedajnih časih enakih učiteljev želiti. Pa tudi v tem, kar zadene našo občino, štejemo se srečne, ker imamo marljivega obč. predstojnika, ki se trudi za splošno korist svojih občanov. On je brat naš ga čast. novomašnika, kojih drugi brat je tudi dušni pastir, sedaj kaplan na Paki, torej vsa vrla rodbina!

Iz Šmarjskega okraja. (Šola, sadjereja.) Proti Bogu tako nehvaležni še menda niso nikoli šol skončali, kakor smo jih letos. Se ve, da učitelji ne morejo za to. V petek popoldne se je komaj naznanilo povelje, da kakor hitro bo tako toplo, da kokoši in otroci malo zehajo, ali kadar bo 18 stopinj toplote, se naj otroci domu pošljejo in šole ne bo več. To se je precej drugi dan zgodilo. To je nehvaležnost proti Bogu in za otroke pray slab izgled.

Otroci so se 8 in pol meseca z božjo pomočjo učili, nazadnje pa ne dobijo priložnosti iti k sv. maši, da se Bogu zahvalijo in ga novih milosti prosijo. — V novejšem času se pečajo pridno s sadjerejo. Povdarjajo, kako drevje bolje oskrbovati lego, zemljo, korenine, deblo, itd. Pa — to mora vsak sadjerejec priznati, kar je zapisal sv. Pavel v 1. listu do Korinčanov v 3. poglavju v 6. in 7. vrsti: Jaz (sadjerejec) sem sadil, Bog pa je rasti dajal... tedaj ni nič, kateri sadi in kateri priliva, ampak Bog je, ki raste daje. Pri mladini se tudi učitelj zastonj trudi, če ne da vspeha Bog. Ni pa od Boga vspeha upati, ako se mu za-nj dostojno ne priporočamo in zahvaljujemo vsaki šolski dan in posebno še v začetku in na konci leta.*)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nemški liberalci so sedaj še v „vednem upanji“, češ, da grof Taaffe priporoči njih kolovodje ali vsaj dr. pl. Plenerja Nj. veličanstvu v odlikovanje. Tega pa še „pretkani“ grof doslej ni storil, da si je že ces. namestniku v Lvovu, torej Poljaku, prišlo visoko odlikovanje od cesarja. — Česka razstava v Pragi ima še vedno obilo obiskovalcev na največjo jezo nemških liberalcev, ali njih jeza naj se obrne do njih samih, čemu pa niso tudi oni se vdeležili razstave? Se ve, da bi pa tedaj bila razstava izvrstna, znamenje najvišje nemške omike v tem, ko sedaj ne vidijo ni lasú dobrega na njej. Ostudno hinavstvo! — Pri društvu „Südmark“ jim v Gradci ne hodi nič kaj po volji ter je več pristnih Nemcev že izstopilo iz njega. Ni dvoma, da prej ali slej razpade, če še tudi ne tako kmalu, kakor želimo. — Na Koroškem je sedaj veliko tujcev in med njimi največ judov. Da si tuji pustijo dokaj denarja v deželi, vendar pa niso ravno sreča za domače ljudi, kajti njih življenje po navadi ni vzgledno ter pohušuje domače ljudstvo. — Iz Celovca so napravili železnico za konje tje do Vrbskega jezera; velika potreba je ravno ni bila, toda poleti ima že dela, javaline pa ga dobi po zimi. — Na Kranjskem je vlada imenovala nove okr. šolske nadzornike in je pri tem skrbno pazila, da se v tem ne žalijo tamošnji Nemci. — Deželni predsednik, baron Winkler se je vrnil iz Laških toplic v Ljubljano ter je prevzel posle svoje službe. — V Gorici imajo lutrovci, da si jih ne živi ondi veliko, nemško ljudsko šolo in žal, da jo obiskuje tudi več slovenskih in torej katoliških otročičev. Taki stariši so pač narodne in verske izdajice! — V občinskem zastopu v Trstu ne ugaja jim več pokapanje mrličev, ampak želijo

*) Po novejšem poročilu je okr. šolski svet v Celji že svoj ukaz gledé na vročino preklical. Uredništvo.

si sežiganja. To neki tirja skrb za zdravje! — Na Hrvaškem se svita; že se oglašava več imenitnih mož zoper ogersko vlado, katera skrbi za Hrvaško le toliko, da vleče čem največ mogoče denarja iz dežele, za potrebe hrv. ljudstva pa se malo meni. Bog daj kmalu beli dan! — Ogerska vlada je v silnih zadregah, ker ne more v državnem zboru dognati postave za uravnanje političnih oblasti. Pravi se celo, da minister grof Szápáry odstopi, vendar pa ne verujemo, da ga svitli cesar pusti iz službe. — Po Gáliciji nahaja se več vojaških ogleduhov, ki stojé, kakor se sodi, v službi Nemcev ali pa Rusov. Naša, avstrijska vlada misli zato, da je treba nove, ostreje postave zoper nje. Če le ne pride taka že prepozno!

Vunanje države. Sv. oče León XIII. so uravnali nekaj novih škofij v Ameriki, niso pa uslišali prošnje, naj bi se zgodilo po narodnostih, ker bi to bilo v Ameriki nevarno. — Vlada v Rimu je odpravila več taciš laških šol, katere je vzdrževala Italija v tujih državah na svoje stroške. Da taciš šol ni bilo treba, za to je najboljšje znamenje, ker so imele one le malo ali pa semtertje nič otrok v pouku. — V Lizboni, glavnem mestu Portugalijske, so nastali nemiri; krivi so jih preku cuhi, ki bi radi v republiki prišli do „belega kruha“, sedaj pa, ko je vlada v rokah kralja, ne morejo do njega. — Po francoskih mestih kaže se veliko veselje, ker ljudje menijo, da je zveza med francosko republiko in ruskim carjem že gotova. Mogoče, da je nekaj resnice na taki zvezi, vendar pa vladi sami, tako v Parizu, kakor v Petrogradu, pravite, da je ni. — Belgijski kralj Leopold II. je nevarno zbolel in je že prejel tolažila sv. vere. — Angleški minister Salisbury pravi, da sedaj ni nobenega strahu, da se vname v Evropi vojska, kajti vsem državam je treba mirú. — Kakor je znano je v Nemčiji prebivalstvo po največ lutrovske, vendar pa prebiva tam tudi precej milijonov katolikov, vse eno pa nima cesar pri vladi nobenih katoliških mož, vsaj ne v višjih službah. V tem je gotovo krivica za katol. ljudstvo. — Rusija se otepa tujcev, ne samo judje, tudi Nemci se morajo izseliti, ako že nimajo ondi državljanske pravice. — Govori se, da se zaroči rumunski kraljevič s princezinjo iz naše cesarske rodbine. — Bolgarski knez, princ Ferdinand Koburški, biva še na Nižjem Avstrijskem in je torej le prazna govorica, da se skliče Bolgarija v kratkem za neodvisno ter da ne stoji več pod tursko oblastjo. — Turski sultan je podelil odlikovanja veleposlaniku Avstrije, baronu Calice in Francije, grofu Montebello. — Na otoku Kreta se bojijo zopet rabuke med turskimi in krščanskimi prebivalci. — Iz Afrike ni veselih glasov, kolera še ne pojmlje. — Ustaja v arabski državi

Yemen, v Aziji, je zadušena. Gorjé sedaj ustajnikom! — Republikanska vlada v Braziliji se ne zanese veliko na konsule, ki zastopajo njene pravice pri tujih državah pa niso domačini, zato jim misli dati slovo. Ali pa se ji bode bolj zanesti na domače ljudi, to še tudi ni gotovo. — V Kaliforniji, pred mestom San Joseu, je zgorelo 60.000 orlov gozda in je bilo celo mesto v nevarnosti, da ga ogenj ne vkonča.

Za poduk in kratek čas.

Kobilice selivke na Slovenskem.

Napisal J. Sattler.

(Dalje.)

Naj navedem se tu poročilo dveh samovidcev iz noveje dobe; prvo je iz preteklega stoletja; drugo iz tekočega.

„V tem trenutku gledam nekaj, česar vse žive dni nisem videl. Prikazen je ostudna. Kobilice so, prihajajoče s Poljskega. Kaj takega bi si nikdar prestavljati ne mogel. Dan je popolnoma jasen. Na jedenkrat je nastal strašen dim, kakor bi gozd gorel dve uri na dolgo. Bilo je opoludne. Ob jednem se čuje grozno šumenje v zraku, ko bi burja vihrala. Solnce je otemnelo, da si komaj deset stopinj videl pred sebe. Na milijone kobilic leti. Nikdar ne gre tako gost sneg; toliko je teh živalic. Leté vse v jedno stran; katere so pale na zemljo, požrle so hipoma do korenine vse žito. Dolgo niso ostale. Sedaj je že ob treh; ali ta prizor še vedno traja. Roj ni širok, leti pa tako nizko, da se zadeva ob hiše. Bog pomagaj deželi, kamor pridejo.“

Drugi piše: „Bilo je meseca julija leta 1826. Zimina ni še požeta, kar se raznese strahoviti glas, da se kobilice bližajo. Žal, da se je to le preveč potrdilo. Ne pretiravam, če rečem, da je solnce otemnelo zbok goste, nepregledne množice teh prišlecev. Dva dni je trajal prihod. Zimina je še stala; vsi roji so pali na njo, da bi oni žetev začeli. Mahoma so kobilice pregrizle stebila držeč se pod klasom na njih: potem so šle na druga jednako delajoč. Pustošile so tako hitro, da ženjice skoro niso imele drugega, nego prazno slamo. Od jarine jih je samo zadržala njiva v prahi; a v to so odložile jajca svoja.

Bati se nam je torej bilo bodoče leto strašnih reči. In le preveč se je uresničil naš strah. Že meseca aprila smo zapazili, da so vse prahe, bližnje in daljne, pokrite s črnimi živalmi, ki so požrle vso travo. Ko smo na te njive gnali živino na pašo, našla ni drugega kakor pustinjo. Pri tem pa ni samo ostalo. Kmalu se je ta množica v malih tropah bližati jela sosednemu žitu. Branili smo, kolikor smo mogli;

toda ves trud je bil brezuspešen. V kratkem so bile prahe prazne, žitno polje pa polno te golazni.

Ko bi bilo meseca majnika hladno in deževno vreme, utegnile bi pocrkati tedaj še slabotne živalice; ker je pa bilo vedno suho in toplo, žrle so lahko brez skrbi travo in žito. Ko naposled meseca junija postane hladneje in začne deževati, branilo jih je že visoko žito. Gledati smo torej morali, kako so se polagoma razvijale, ne da bi nam bilo moči jih uničiti. Ko je pa žito, seveda že jako redko, dozorevalo, zdela se jim je jarina vabljivejša. Sedaj so se začele, ker so dobile peroti, silno hitro pomikati. Požrle so ajdo, ječmen, oves in deteljo in dozdevalo se je, da jih prihaja od dne do dne več. Zalosten je bil pogled. Vse polje je bilo prazno, da se ni poznalo, kaj je ondu raslo.

(Dalje prih.)

Smešnica 32. „Oče“, vpraša sodnik starčka, ki toži soseda, da ga je pretepel, „oče, ali je bil kdo poleg, ko vas je sosed tepel?“ „Se ve, da, gospod“, reče mož naglo, „se ve, da; jaz sem bil poleg“.

Razne stvari.

(Vojaške vaje.) Nj. veličanstvo svitli cesar pride dne 30. avgusta v Celje ter si ogleda dne 31. avgusta in 1. septembra vojaške vaje, ki se v tem času vršé v okolici Celja. Dne 30. avgusta pa se pokloni razna gospôda in zastopi Nj. veličanstvu v poslopji c. kr. okr. glavarstva v Celji.

(Odlikovanje.) Mil. knezoškof so imenovali č. g. Janeza Strah, župnika pri sv. Rupertu v slov. goricah, za vezilo zlate sv. maše za kn. šk. duh. svetovalca.

(V Prago) se je v ponedeljek peljalo skozi Maribor, najmanj 300 Slovencev in Hrvatov, potoma pa se jim je še več jih pridružilo ter jih je prišlo v Prago blizo 400.

(Za zvonik) stolne cerkve v Mariboru se je doslej nabralo po mestu v celem 2832 gld. 80 kr. Desetkrat toliko pa še bode brž treba denarja, ako se vredi zvo ik tako, kakor se poda sedanji obliki cerkve.

(„Sloga“.) Politično društvo „Sloga“ v Ormoži je imelo v nedeljo letni občni zbor in je izreklo svoje obžalovanje nad tem, da se prepirate dve slov. stranki na Kranjskem in to na največje veselje liberalcev in nemškutarjev.

(„Südmark“.) Vodstvo tega društva razglaša, da je pri Vidmu blizo Brežice čvetero, pri Šentilji v slov. goricah in pri Mariboru pa več kmetij na prodajo ter vabi Nemce, naj jih kupijo, „da ne pridejo Slovincem v roke“. Ne verjamemo, da gre kateri nemški posestnik na te limanice.

(Podružnica) šulvereina v Muti napravi v soboto dne 15. avgusta veselico na prostem, naj se nemški duh vtrdi v srci ljudstva, ker je bojda v nevarnosti, da mu ne uteče. Najbrž čuti „nemških duh“, da ne biva na domačih tleh, dokler je v Muti ob slov. Dravi.

(Odpoved.) Gosp. Anton Brumen, doslej pristav c. kr. okr. sodnije v Slov. Bistrici, se je odpovedal državni službi ter se naseli v Celji, da se pripravi za odvetništvo.

(Zaprli) so štacuno Antona Massatija, srebnicarja v Mariboru. G. Massati je ud trgovske kamore v Gradci in je bil doslej iskren — Nmec, ud društva „Südmark“.

(V Laškem trgu) se je osnovalo društvo za olepšanje trga. Da si trg hoče veljati za nemško gnezdo, vendar se to društvo ne brani niti slov. niti hrvaških grošev.

(Naravno vino.) Nek Karol Dömei iz Budapešta ponuja koroškim krčmarjem neko zmes, ki je, kakor pravi, iz grozdja, ter zatrjuje, da se napravi iz nje in — vode čisto naravno vino. No, ta pa zna več, kakor hruške peči.

(Belo bandero) je plapolalo te dni iznad c. kr. okr. sodnije v Slov. Gradci ter je bilo znamenje, da ni ondi nikogar pod ključem. Tega že bojda od leta 1848 ni bilo.

(Kje je?) Neko Ano Vrečar, doma v Št. Rupertu nad Laškim trgov, je obsodila c. kr. sodnija na več časa zavoljo tatvine v ječo, ali brzonoga ženska jo je na to popihala, ne da bi povedala, kam.

(Zblaznelo) je pretekli teden v Mariboru čvetero ljudi in so jih troje odpeljali v Gradec na preiskovanje.

(Redarji) so v Mariboru v meseci juliji 103 ljudi zaprli, med njimi 39 žensk. Nekaj so jih po „šubu“ poslali domov, druge pa so izročili sodnji ali bolnišnici.

(Požarna bramba) v Cirkovicah je kot prostovoljno društvo prenehalo.

(Strela.) V petek, dne 24. julija je udarila strela v gospodarsko poslopje J. Zadravca v Središči ter mu je zgorelo tudi žito in krma.

(Za družbo vednega češčenja) so podarile naslednje župnije: sv. Peter v Savinjski dolini 18 fl. 38 kr., Devica Marija v Puščavi 2 fl., sv. Jurij na Ščavnici 12 fl. 60 kr., Reichenburg 19 fl. 33 kr., Zgornja Ponikva 2 fl. 12 kr., Slivnica pri Celji 10 fl., Trbovlje 17 fl. 74 kr., sv. Martin v Rožni dolini 15 fl. 57 kr., Cirkovce 21 fl., Rogatec 12 fl. 80 kr., Polzela 5 fl., sv. Tomaž 12 fl., Skomarje 3 fl., Teharje 4 fl. 20 kr., sv. Ilij v Slov. gor. 16 fl. 80 kr., Slov. Bistrica 16 fl., sv. Venčesl 12 fl., sv. Ožbalt pri Dravi 2 fl., Konjice 17 fl., Žreče 1 fl. 18 kr., Žavec 27 fl., Ljutomer 18 fl. 25 kr., Dobova 15 fl., Polenšak 20 fl., cerkev sv. Alojzija v Mariboru 7 fl.

(Za družbo duhovnikov) so meseca julija vplačali č. gg. Košar Jakob 50 fl. poprej že 50 fl. tedaj za vsem 100 fl. Hvala! (Ustn. in letn. dopl.) Kačičnik 11 fl., Aškerc 11 fl. (ustn. dopl), Jan 3 fl., Lendovšek 5 fl., Pihler 3 fl., Altman 3 fl., Šalamun 2 fl., Bratuša 2 fl., Pernat Jernej 11 fl., Brglez Fr. str., Ozmec, Skuharsky, Štrakl, Žekar, Majcen, Urek in Rakuše po 1 fl.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Vinc. Kolar, kaplan pri sv. Vrbanu nad Ptujem, gre k sv. Jakobu v Galiciji, Martin Kralj, kaplan pri Vel. nedelji, k sv. Janžu na Dravskem polju in Anton Zavadil, kaplan pri sv. Martinu na Pohorji, v Šmartin pri Slov. Gradci. — Izmed č. gg. novomašnikov gredo za kaplane Franc Časel v Slivnico pri Celji, Jakob Menhart k Vel. nedelji, Anton Pintarič k sv. Vrbanu pri Ptuji, Martin Lah k sv. Martinu na Pohorji, Matej Štrakelj k sv. Petru pri Radgoni, Matija Škorjanec v Vojnik, Jan. Kansky k sv. Antonu v slov. goricah, Viktor Weixler v Leskovec in Franc Zdolšek k Mariji Snežnici.

Loterijne številke:

Gradec 1. avgusta 1891	63, 57, 8, 69, 89
Dunaj " "	83, 36, 59, 63, 75

Zavod šolskih sester v Mariboru.

Z novim šolskim letom, dne 15. septembra 1891, se prične v zavodu šolskih sester v Mariboru privatno izgojevališče za žensko mladino (I. in III. tečaj) in se sprejmejo v isto tudi zunanja dekleta.

Več pové predstojništvo zavoda. 2-3

Učenec večš slovenskega in nemškega jezika, se takoj sprejme v štacuni z mešanim blagom pri trgovcu Alojziju Vršiču v Ljutomeru. 1-2

Lep vinograd

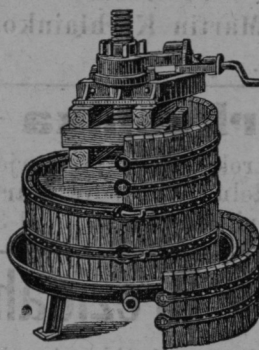
je na prodaj, ki leži na Pečici blizu Poličan ob veliki cesti; zraven je zidana hiša in klet. Več se poizve v gostilni na Pečici. 1-3

Znamenit zaslužek, 15-15

ki vedno narašča in dolga leta traja, dobodo izurjene in zanesljive osebe (njihovo dosedanje življenje mora biti neomadeževano), katere pridejo z ljudmi pogostoma v dotiko. Dosluženi žendarji in podčastniki imajo prednost. Pisma pod naslovom: G. S. 1891 Graz poste restante.

Vse stroje za gospodarstvo in vinorejo!

Pluge, brane, valjarje za njive, sejalnice, kosilnice, senene preobračalnike, grablje, ki je konji vlečejo, senene stiskalnice, mlatilnice, geplje, lokomobile, trierje, čistilnice, stroj za robkanje,

slamoreznice, mline za trojano moko, reporeznice, drozgalnice za sadje, stiskalnice za sadje, drozgalnice za grozdje, stiskalnice za vino, drozgalnice za olive, Peronosporastroje, stroje za lupljenje sadja, sušilnice za sadje in zelenjavo, sesalke za vino, razne reči za klet, sesalke za vodnjake, okrogla žaga, decimalne vage,

vage za živino, separatorje za mleko, vinte za sode, vrtalo, stiskalnice za sladko pičo, pralne stroje, stroje za čiščenje lana itd.

Vse najboljše izdelano in po najnižjih cenah.

! Poroštvo, ugodni pogoji za plačevanje, čas za izkušnjo!

Zaloga strojev za gospodarstvo in vinorejo

Ig. Heller, Dunaj

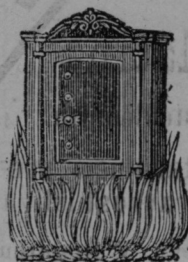
II. Praterstrasse Nr. 78.

Bogato ilustrovani ceniki s 144 strani v nemškem, laškem in slov. jeziku na zahtevanje brezplačno in franko. 11-20

Pošteni zastopi se povsod ustanavljajo.

Karl Pirch-ova ključarska delavnica

Maribor, grajske ulice (Burggasse) št. 28

priporoča proti vlamu in ognju varne blagajnice, kakor tudi svoje škrinjice (kasete)

in proti vlamu zavarovane

ključavnice

na najboljši način izdelane,

isto tako dverne zapore, brezhrupne, posebno za vhodna vrata.

Vsprejemlje vsakovrstna ključarska dela, strelovođe, hišne telegrafe itd. itd. 17-20

Nizka cena. Vestno delo.

Zahvala.

Foncière, zavarovalnica v Peštu, izplačala mi je zavarovalno svoto 1100 gld. za mojo dne 26. junija 1891 pogorelo hišo in gospodarsko poslopje v Pretrežu C. štv. 34 točno in tako hitro, da ji zato izrekam očitno zahvalo.

Občinski urad v Pretrežu.

Jurij Jernejšek, Martin Kerhlainko.
predstojnik.

Službo cerkvenika

želi oženjen mož brez otrok. Žena je izurjena v kuhinji in v vrtnem delu. Več pové Martin Sofnik, Villa Kodela pri Mariboru. 1-3

Pri „Jožetu“ v Brežicah!

Velečastiti duhovščini, učiteljem in slavnemu p. n. občinstvu priporočam svojo, s popolnoma novim in modnim, suknenim, platnenim, volnatim za ženske obleke, kurentnim blagom, kakor tudi specerijskega, drogueriskega, kolonijalnega in materijalnega blaga, specijalitete čaja, konjak, ruma in likerov, dobro založeno trgovino; kupovanje vsake vrste deželnih pridelkov in jajc; in zagotavljam vsacemu najcenejšo in pošteno postrežbo vkljub vsaki konkurenci.

K obiskovanju uljudno vabim ter se priporočam z odličnim spoštovanjem

1-4

Jože Kukovič.

Izborno protiv boleznim želodca

Najboljša svežina pijača

Štajerska deželna Tempeljska Styrijska slatina

Rogaška Slatina

v posebno močnih steklenicah. 4-5

Napolnitev v rovem natakalnem preduhu, kamor se slatina naravnost izliva.

Dobiva se: Pri slatinarstvu v Rogatecu in na Slatini in pri glavnih založnikih, kakor tudi v vseh prodajalnicah mineralnih vód, v specerijskih prodajalnicah in droguerijah, ki so na dobrem glasu.

Učenec se takoj sprejme v štacuni z mešanim blagom pri trgovcu Franc Sušnik-u v Bučah (Fautsch, Post Wind.-Landsberg.) 1-3

Tinktura za želodec,

4-26

katero iz kineško rabarbare, kerhlikovega lubja in svežih pomerančnih olupkov prireja **G. PICCOLI, lekar**, pri angelju' v Ljubljani, je mehko, toda ob enem uplivo, delovanje prebavnih organov urejajoče sredstvo, ki krepi želedec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zaboječkih po 12 in več steklenic. Zaboječek z 12 stekl. velja gld. 1.36, z 55 stekl. 5 klg. teže, velja gld. 5.26. Poštino plača naročnik. Po 15 kr. stekleničico razpodajajo **lekarnice**: v Mariboru: Bancalari in König; v Ptuj: Behrbalk; v Celji: Kupferschmid; v Gradci: Eichler, Nedwed, Trnkoczy in Franzé.

Dr. Rosa-jev zdravilni balzam

je več, kakor 30 let znano, prebavljanje, tek in odhod vetrov pospešujoče brez bolečin delujoče

domače zdravilo

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

Vsi deli zavitka imajo natisnjeno zakonito zavarovano varstveno znamko.

Zaloge blizo v vseh lekarnah Avstrijsko-Ogerskega.

Tukaj se tudi dobi

Praško domače mazilo

pospešuje očiščenje in zacelenje ran na izvrsten način ter potolaži bolečine.

V škatljah à 35 kr. in 25 kr. po pošti 6 kr. več.

Vsi deli zavitka imajo pritisnjeno zakonito zavarovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. Fragner v Pragi

št. 203-204, Kleinseite, lekarna pri „črnemu orlu“.

Zdravila razpošiljajo se vsaki dan.

12-26